

14.8.2024

Julkiset hankinnat Suomen Akatemian kautta RRF-rahoitetuissa hankkeissa

Suomen Akatemian kautta EU:n elpymisvälinerahoituksella (RRF) rahoitetun hankkeen ja tuensaajan on noudatettava lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (hankintalaki, 1397/2016). Tämän ohjeen tarkoituksena on ohjeistaa yleisellä tasolla hankintalain noudattamisessa ja RRF-rahoituksen erityispiirteistä.

Hankintalaissa määritellään hankintayksikkö. Hankintayksiköitä ovat valtion, hyvinvointialueiden, hyvinvointiyhtymien, kuntien, kuntayhtymien ja seurakuntien viranomaisten, valtion liikelaitosten sekä julkisoikeudellisten laitosten lisäksi mikä tahansa hankinnan tekijä silloin, kun se on saanut hankinnan tekemistä varten tukea yli puolet hankinnan arvosta edellä mainitulta julkiselta taholta. Suomen Akatemian rahoituksen saajan on siten noudatettava hankintalakia hankinnan tekemisessä, kun se on saanut hankinnan tekemistä varten Suomen Akatemian rahoitusta tai muuta julkista tukea yli puolet hankinnan arvosta.

Kaikkien RRF-rahoitettujen hankkeiden osalta edellytetään hankintalain noudattamista hankinnoissa.

Hankintalain noudattaminen

Hankinnalla tarkoitetaan tavaroiden ja palveluiden ostamista, vuokraamista tai siihen rinnastettavaa toimintaa sekä maksullisen urakan teettämistä. Hankintalaissa säädellään kilpailuttamismenettelyistä ja toimintavelvoitteista, joita lain soveltamisalaan kuuluvien hankintayksiköiden on noudatettava hankinnoissaan. Hankintalakia ei sovelleta esimerkiksi työ sopimukseen.

Hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintalakia sovelletaan, kun hankinnan ennakoitu arvo ylittää hankintalain kynnysarvot (kansalliset kynnysarvot, EU-kynnysarvot). Hankinta tulee kilpailuttaa hankintalain mukaisesti, kun hankinnan arvonlisäveroton kokonaisarvo on 60 000 euroa tai enemmän (kansallinen kynnysarvo). Lisäksi vähintään EU-kynnysarvon suuruisissa hankinnoissa on noudatettava jotain hankintalain 5 luvussa tarkoitettua menettelyä.

Tietoa hankintojen kynnysarvoista löytyy esimerkiksi täältä:
<https://www.hankinnat.fi/mika-julkinen-hankinta/kynnysarvot>.

Kaikista vähintään 60 000 euron arvoisista kilpailutuksista on ilmoitettava HILMA-ilmoituskanavalla osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi. Myös kansalliset kynnyсарvot alittavat hankinnat voi ilmoittaa ilmoituskanavalla.

Hankintaa ei saa pilkkoa eriin tai laskea sen arvoa poikkeuksellisin menetelmin hankintalain säännösten soveltamisen välttämiseksi. Hankintoja ei myöskään saa yhdistellä keinotekoisesti hankintalain säännösten soveltamisen välttämiseksi.

Arvoltaan vähäisempien eli arvonlisäverottomalta kokonaisarvoltaan alle 60 000 euron suuruisten hankintojen osalta noudatetaan suorituspaikan omia menettelytapoja ja hankintaohjeistusta.

Jotta hankintalain ja/tai suorituspaikan ohjeistuksen noudattaminen on todennettavissa, on hankinnan eri vaiheet dokumentoitava hankintalain ja suorituspaikan ohjeiden edellyttämällä tavalla.

Tutkimus- ja kehittämisspalveluja koskeva poikkeus hankintalain soveltamisesta

Hankintalakia ei 9 §:n 1 momentin 13 kohdan nojalla sovelleta liitteessä A tarkoitettuja tutkimus- ja kehittämisspalveluja koskeviin hankintoihin, paitsi jos niistä saatava hyöty koituu yksinomaan hankintayksikölle sen toiminnassa käytettäväksi ja hankintayksikkö korvaa suoritettun palvelun kokonaan.

Suorahankinnat

Pääsääntöisesti kaikki julkiset hankinnat on kilpailutettava, ja suorahankinnan käyttäminen merkitsee poikkeusta tästä hankintalain pääsäännöstä. Suorahankinnassa hankintayksikkö neuvottelee yhden tai useamman valitsemansa toimittajan kanssa sopimuksen ehdoista julkaisematta etukäteen hankintailmoitusta. Kansallisessa suorahankinnassa hankintayksikkö voi myös tehdä vapaaehtoisen suorahankintailmoituksen Hilmaan.

Suorahankinnalle on aina oltava hankintalain mukainen suorahankintaperuste (40 §). Suorahankinnasta lisätilauksissa säädetään hankintalain 41 §:ssä. Suorahankinta voidaan valita hankinnan menettelytavaksi vain, mikäli hankintalaissa säädetty edellytykset täyttyvät.

On huomioitava, että koska suorahankinta on poikkeus yleisestä ja avoimesta kilpailuttamisvelvollisuudesta, sen käyttöedellytyksiä on tulkittava suppeasti.

Myös suorahankinnasta on tehtävä perusteltu päätös ja suorahankinnan käytön perusteet tulee asianmukaisesti dokumentoida.

Neuvonta hankinnoissa

Koska rahoituksensaajana toimivan suorituspaikan ja hankkeen vastuullisen johtajan on noudatettava hankintalakia ja suorituspaikan hankintaohjeita, on myös neuvonta hankkeen suorituspaikan vastuulla. Suomen Akatemia ei voi ohjeistaa suorituspaikan ohjeiden tai määräysten noudattamisessa.

Julkisten hankintojen neuvontayksikkö (JHNY) palvelee hankintalain mukaisia hankintayksiköitä julkisiin hankintoihin liittyvissä kysymyksissä. JHNY keskittyy erityisesti hankintalain soveltamiskysymyksiin. JHNY ylläpitää verkkosivustoja www.hankinnat.fi ja www.upphandling.fi.

EU:n taloudellisten etujen suojaaminen hankinnoissa

[Elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta annetun lain \(537/2022\) 9 §:n mukaan](#) laissa tarkoitettujen viranomaisten on kyseessä olevan lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan otettava asianmukaisesti huomioon Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaaminen. Taloudellisten etujen suojaamiseksi Suomen Akatemian on kerättävä [Euroopan parlamentin ja neuvoston elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta annetun asetuksen \(EU\) 2021/241 22 artiklan 2 kohdan d alakohdan](#) mukaiset tiedot koskien toimeksisaajien tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia, mikäli tuensaaja on hankintalain (Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) 5 §:ssä tarkoittama hankintayksikkö, joka hankkii tavaroita tai palveluita hankkeeseensa.

Mikäli Suomen Akatemian kautta EU:n elpymisvälinerahoituksella (RRF) rahoitetun hankkeen maksatuspyyntöön sisältyy hankintoja/ostoja, on hankinnoista toimitettava Suomen Akatemian antaman erillisen ohjeen (SA/2024/02889) mukaisesti tietyt asiakirjat ja varojen lopullisia saajia koskevat edunsaajatiedot. RRF-rahoitettujen hankkeiden on lisäksi selvitettävä mahdolliset eturistiriidat hankinnoissa ja edunsaajan kuuluminen EU-pakotelistalle.

- [Ohje Suomen Akatemian EU:n elpymisvälinerahoituksen \(RRF\) hankkeiden hankinnoista kerättävien asiakirjojen ja tietojen toimittamisesta Suomen Akatemialle](#)

RRF-rahoitettujen hankkeiden hankintoihin kohdistuvat valvontatoimet

Suomen Akatemia tarkastaa maksatusten yhteydessä ulkomaisten edunsaajien kuulumisen EU-pakotelistalle. Mikäli toimeksisaajan tai alihankkijan edunsaaja kuuluu EU-pakotelistalle, ei kustannus ole hyväksyttävä.

Lisäksi Suomen Akatemia edellyttää kaikilta RRF-rahoitetuilta hankkeilta RRF-erityisehtojen mukaisesti tilintarkastusta. Akatemia voi myös teettää RRF-hankkeeseen kohdistuvan, otantaan/riskiarvioon perustuvan tarkastuksen oman vuosittaisen RRF-hankkeiden valvonta- ja tarkastussuunnitelmansa mukaisesti.

Hankkeen tilintarkastuksissa ja Akatemian teettämässä tarkastuksissa selvitetään hankkeen hankintojen osalta Suomen Akatemian rahoitusehtojen, RRF-erityisrahoitusehtojen ja EU:n elpymis- ja palautumistukivälineestä annetun asetuksen (EU 2021/241) sekä Akatemian ohjeistusten noudattamista.

- [Ohje RRF-hankkeiden tilintarkastuksista](#)
- [RRF-hankkeiden tilintarkastusraportin mallipohja](#)

Rahoitusehtojen ja RRF-erityisehtojen noudattamatta jättäminen voi johtaa rahoituksen takaisinperintään.

RRF-hankkeiden neuvonta Suomen Akatemiassa

Suomen Akatemian RRF-tiimi ohjeistaa RRF-rahoitettuja hankkeita edunsaajatietojen keräämiseen ja hankintaa koskevien asiakirjojen toimittamiseen sekä tilintarkastuksiin liittyvissä asioissa. Tietoa EU:n elpymisvälinerahoituksesta ja RRF-hankkeille annetuista ohjeista on koottu Akatemian verkkosivuille.

- Verkkosivut: [EU:n elpymisvälinerahoitus \(RRF\) - Suomen Akatemia](#)
- Palveluosoite: rrf@aka.fi